

Alkutuotannon laatujärjestelmistä lisäarvoa maidon-, lihan- ja kananmunantuotoketjuille

Ruokaketjuhanke 2

Olli Ruoho, hankejohtaja

Vastuullista toimintaa

Luotettavaa tietoa

Lisäarvoa Ruokaketjuun

1. Nautaosion toimenpiteet

1.1 Terveysthuoltoon vastuullinen toimintatapa

A. Nasevan laatu järjestelmän käyttöönotto

- Järjestelmän esiarviointi 25.11.2019 Kiwa Inspectan toimesta
 - Laatu käsikirja hyvällä tasolla, kehittämiskohteet ovat jatkuvan parantamisen analysointivaiheessa; mm. sisäiset auditoinnit ja johdon katselmus.
- Selvitetty sertifiointiprosessi samassa yhteydessä

1.1. Terveysthuoltoon vastuullinen toimintatapa

B. Nasevaan kertyvän tiedon laadun varmistaminen ja hallinta

Omavalvonta

- Eläinlääkäripäivät 12.12. 2019: esillä TH-käyntien arvioinnin tuloksia.

Sisäiset auditoinnit

- Toiminnan ulkopuolinen taho arvioi laatu järjestelmän toimivuutta (esim. Sikavan asiantuntija) vuoden 2020 alusta, kun vaadittavat resurssit ovat kunnossa ja perehdyttämisprosessi suoritettu tältä osin.

Ulkoiset auditoinnit

- Hankkeen puitteissa järjestelmän esiarviointi syksyllä 2019.

Mitkä asiat vaikuttavat vasikan laatuun?

• Ternimaidon saanti!

Vasikoiden maitojuoman määrä					
	1	2	3	Yhteensä	ei arvioitu tai ei
Ei luomu	4221	1360	94	5675	1729
Luomu	202	36	0	238	227
% Ei luomu	74,4	24,0	1,7		
% Luomu	84,9	15,1	0,0		

• Nupoutus kivunlievityksessä

<u>Nupoutus</u>					
	1	2	3	Yhteensä	ei arvioitu tai ei tie
Ei luomu	5143	117	80	5340	2064
Luomu	190	5	3	198	267
% Ei luomu	96,3	2,2	1,5		
% Luomu	96,0	2,5	1,5		

1.1. Terveysthuoltoon vastuullinen toimintatapa

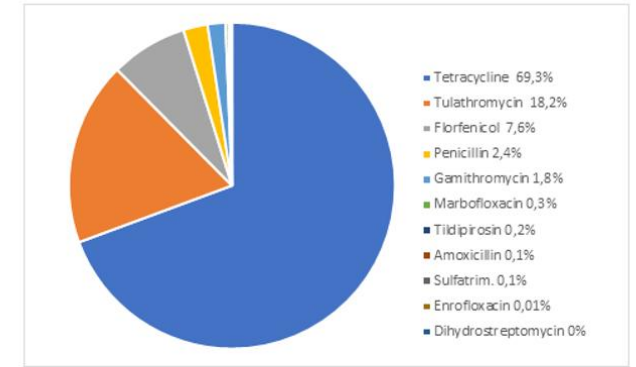
C. Mikrobilääkkeiden vastuullisen käytön koulutus aloitettu

- Eläinlääkäripäivät 12.12.2019 : Yhteenvetoa lääkitsemiskäytännöistä vasikkakasvattamoissa.
- Lääkitsemisdatan graafinen esittäminen vuoden 2020 tavoitteena Nasevassa.

D. Suomi.fi -väylän hyödyntäminen mikrobilääke-resistenssitulosten siirtymisessä Nasevaan ja Sikavaan

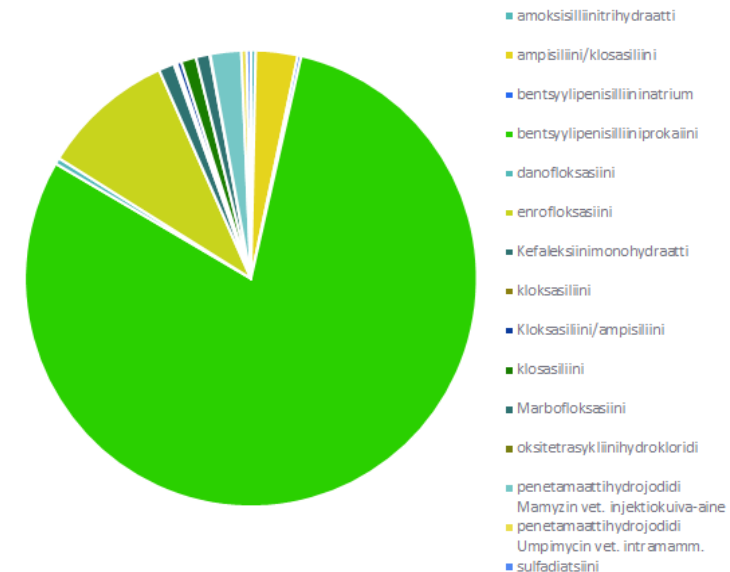
- Valmiudet tiedon vastaanottamiseen Ruokaviraston ja muiden laboratorioiden tietojärjestelmistä vuoden 2020 aikana ns. KAPA-väylää käyttäen.
- Tutkimustulossivun päivittäminen Nasevassa puuttuvien kohtien osalta ja resistenssitiedon vastaanoton mahdollistaminen järjestelmään (tarkempi **tekninen** suunnittelu ja toteutus).

• Nasevan dataa vasikkakasvattamoista: WBC 2018

Laskettu kuureittain, sekä aloitushoidot että jatkohoidot mukana laskennassa

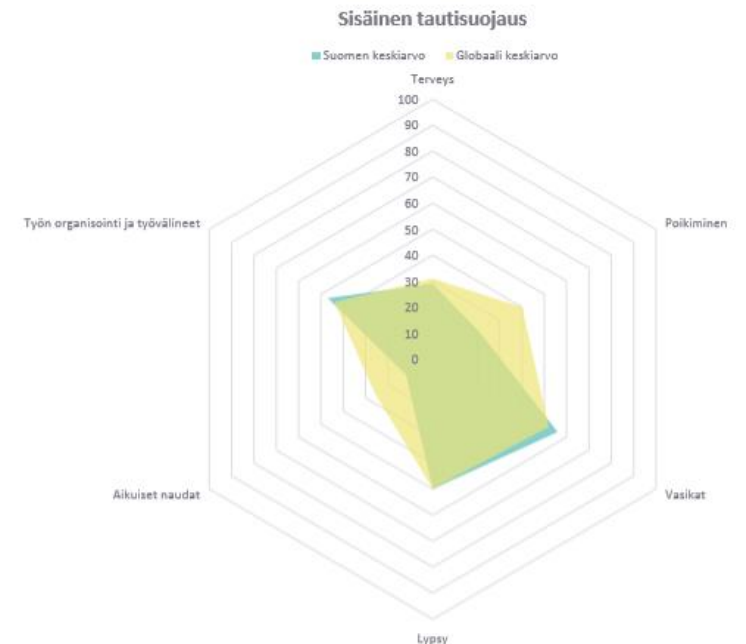
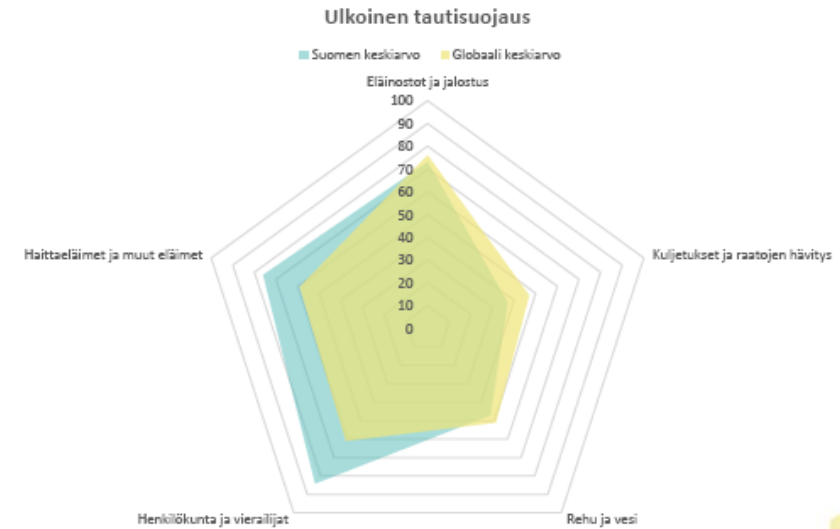
(301) Utaretulehdus, äkillinen, kliininen

1.1. Terveysthuoltoon vastuullinen toimintatapa

E. Selvitys Biocheckin käyttönotosta

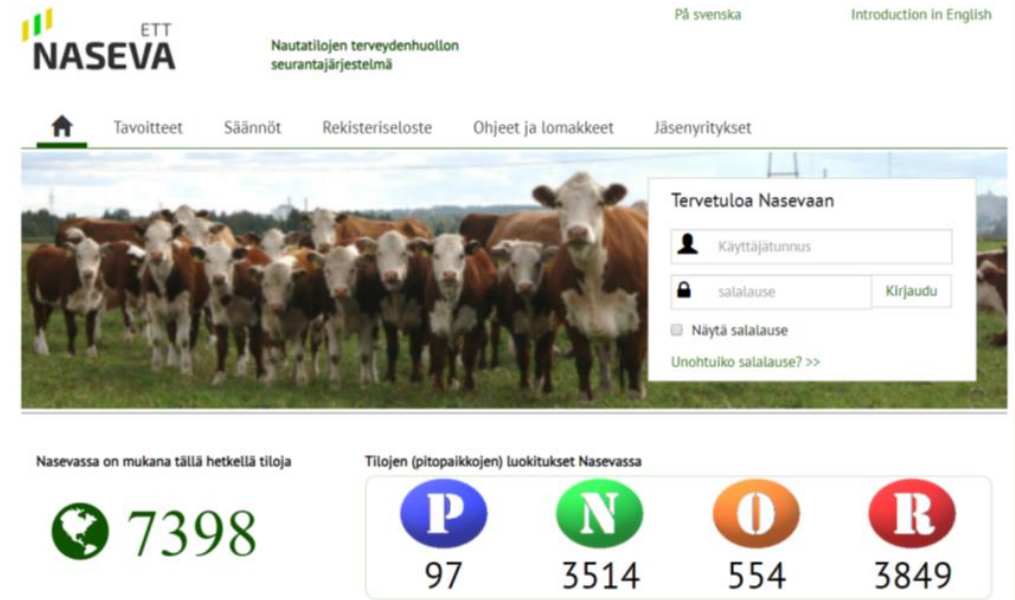
- Nautatilojen pilottikartoitukset Biocheck-työkalua käyttäen 15 kpl
- Eläinlääkärikoulutus 08.01. 2020 Kuopio (yhteistyössä ETKO –hankkeen kanssa) ja 09.01.2020 Helsinki, kouluttajan järjestelmän kehittäjä Jeroen Dewulff Ghentin Yliopistosta Belgiasta, osallistujia n. 130

1.2. Nautatilojen terveystuokitusmallin selvitys

a) Terveystuokituksen automatisointi selvitetty ja toteutettu Nasevaan

- Ohjaava terveystuokitus toteutettu ja otettu käyttöön kriteereiden pohjalta.
- Lisäksi alustavasti keskusteltu, tulisiko terveystuokitusmalliin ottaa mukaan myös nautojen hyvinvointia kuvaavia kriteerejä.
- Eläinlääkäriwebinaari nautatilojen luokitukselta 24.10.2019 (45 osallistujaa). Luokituksen jatkokäyttö edellyttää pitempiaikaista seuranta ja tulkintaohjeiden tarkentamista vuoden 2020 aikana mm. tautisulun arvioinnin osalta.
- Koulutusta nautatilojen terveystuokitukselta tarvitaan!

The screenshot shows the NASEVA website interface. At the top, there is a navigation bar with the NASEVA logo, the text "Nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä", and language options "På svenska" and "Introduction in English". Below the navigation bar, there are menu items: "Tavoitteet", "Säännöt", "Rekisteriseloste", "Ohjeet ja lomakkeet", and "Jäsenyrytykset". The main content area features a large image of a herd of cows in a field. Overlaid on the right side of the image is a login box titled "Tervetuloa Nasevaan" with fields for "Käyttäjätunnus" and "salalause", a "Kirjaudu" button, and a "Näytä salalause" checkbox. Below the image, there are two statistics sections: "Nasevassa on mukana tällä hetkellä tiloja" with a globe icon and the number "7398", and "Tilojen (pitopaikkojen) luokitukset Nasevassa" with four colored circles representing different categories: P (97), N (3514), O (554), and R (3849).

1.2. Nautatilojen terveystuokitusmallin selvitys

b) Terveystuokitus tautivakuutuksen edellytyksenä

- Työpaja 23.10.2019 Pasilassa.
- Hankkeessa toteutetun nautatilojen terveystuokituksen käyttöönoton mahdollisuutta tulee selvittää edelleen mahdollisena eläintautivakuutusten kehittämisen ja uudistamisen pohjana.

c) Terveystuokitus eläinkaupan apuna

- Kaksi Webinaaria 28.10.2019 ja 11.11.2019 eläinkauppaa tekeville FABAn jalostusneuvojille (22 neuvojaa mukana).
- Luokitus esillä ProAgrian neuvojille maitovalmennuksessa 04-05.09.2019 ja tuottajille Snellmanin messuilla Pietarsaaressa 03-04.10.2019 KoneAgriassa Jyväskylässä 10-12.10.2019 Vuokatin emolehmäpäivillä 28-29.11.2019 sekä Seinäjoella Sarka-messuilla 31.01-01.02.2020.

1.3 Tuotannollisen terveydenhuollon koulutuksen kehittäminen

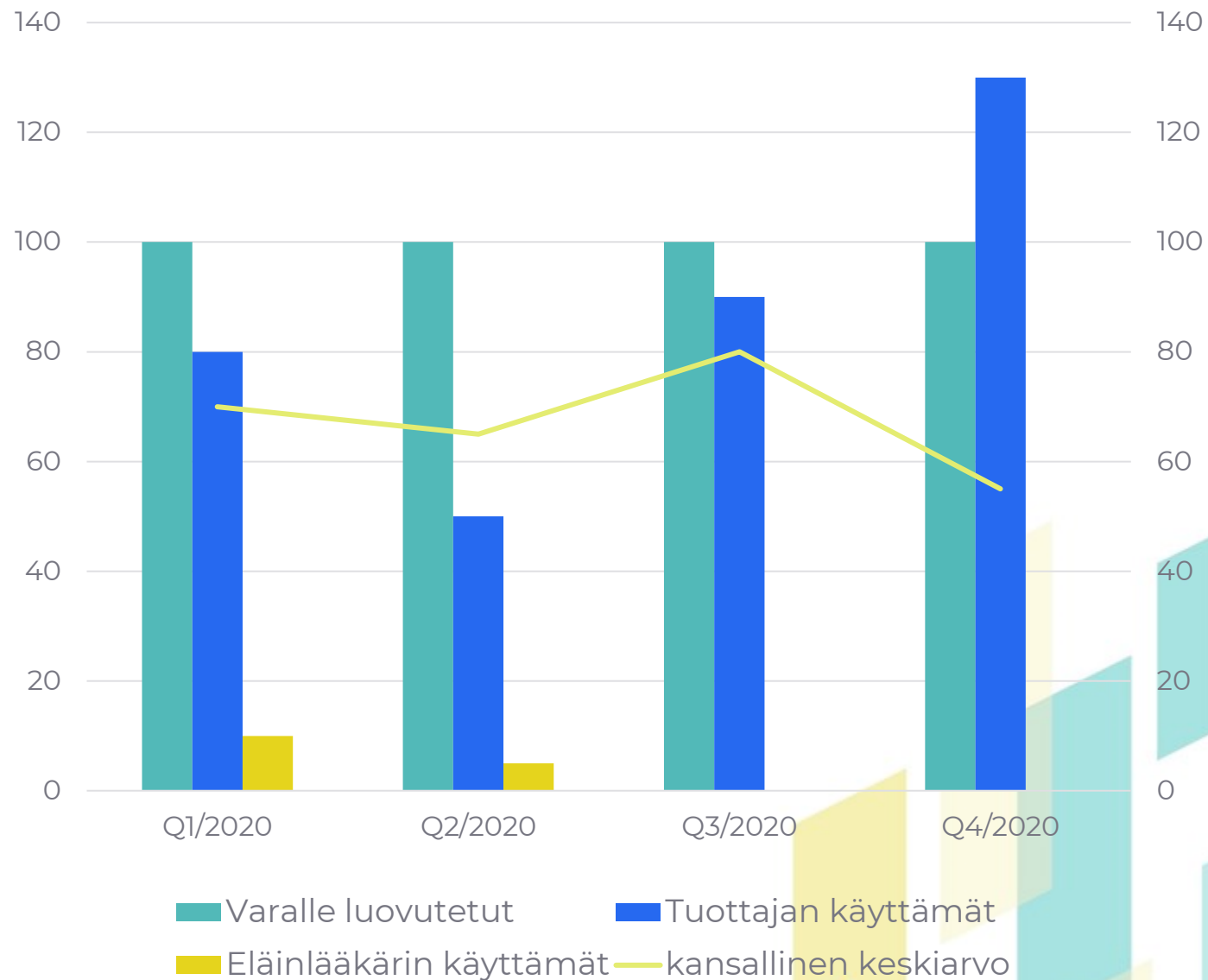
- Luotiin ryhmätöiden pohjalta malli, jota voitaisiin kansallisesti lähteä toteuttamaan.
- Vaatii lisätoimia, mikä taho hallinnoi, ohjeistaa yms.

2. Sikaosion toimenpiteitä

- Hyvinvointi-indeksin käyttöönottoon valmius olemassa.
- VTM-raportointia kehitetty kolmessa työpajassa.
- Koulutus eläinlääkäreille helmikuussa.
- Hakemus Ruokavirastoon tekeillä kansallisen laatujärjestelmän täydentämisestä eläinten hyvinvoinnin osalta.
- Malli lääkitysdatan keräämiselle valmis.
- Suomi.fi -väylän hyödyntäminen mikrobilääkeresistenssitulosten siirtymisessä Sikavaan.
 - Valmiudet tiedon vastaanottamiseen Ruokaviraston ja muiden laboratorioden tietojärjestelmistä vuoden 2020 aikana ns. KAPA-väylää käyttäen.
 - Tutkimustulossivun päivittäminen Sikavassa puuttuvien kohtien osalta ja resistenssitiedon vastaanoton mahdollistaminen järjestelmään (tarkempi **tekninen** suunnittelu ja toteutus)

Malli lääkitysdatan keräämiselle Sikavassa ja Nasevassa

3. Siipikarjaosion toimenpiteet - lihasiipikarja

A. Selvitys Biocheck.UGent[®]-arviointimenetelmän käyttöönotosta lihasiipikarjatilastoilla

- Tarvittavat hanketoimenpiteet tehty ja lisäksi järjestetty kaksi koulutuspäivää eläinlääkäreille ja neuvojille.

B. Lihasiipikarjan hyvinvointia kuvaavien tietojen keruun ja julkistamisen laajentaminen

- Laajennettu tiedonkeruu koskemaan broilereiden selluliittihylkäyksiä ja jalkapohjapisteiden keskiarvoa.
- 20.12.2019 julkaistu broilerintuotannosta [tietoa 1. viikon ja koko kasvatusajan poistumista](#).
- Luovutettu tieto broilereiden poistumasta 2018 [Luken ruokahävikkihankkeelle](#) (MMM:n tilaama hanke).

Kuva: Suomen Broileryhdistys ry

Ruotsin tilastot:
Verksamhetsberättelse

Parvien osuus %, joilla pisteet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	1-8/2019
alle 20	79,20 %	80,68 %	91,42 %	91,05 %	92,79 %	96,19 %	94,20 %	97,86 %
alle 40	94,46 %	95,09 %	98,09 %	98,13 %	98,46 %	99,20 %	98,54 %	99,43 %
Alle 40 Ruotsi			75 %	75 %	78 %	88 %	90 %	
40-80	4,91 %	4,65 %	1,76 %	1,55 %	1,38 %	0,75 %	1,28 %	0,38 %
40-80 Ruotsi			17 %	19 %	15 %	9 %	7 %	
yli 80	0,62 %	0,27 %	0,15 %	0,32 %	0,16 %	0,05 %	0,18 %	0,19 %
Yli 80 Ruotsi			8 %	5 %	7 %	3 %	2 %	
Tilastoitu osuus tuotannosta	90 %	90 %	97 %	97 %	> 99 %	> 99 %	> 99 %	> 99 %
Jalkapohjapisteiden painotettu keskiarvo Suomi							4,28	2,27
Keskiarvo Ruotsi	34	33	26	21	11	11	8	

3. Siipikarjaosion toimenpiteet - munantuotanto

C. Mikrobilääkkeiden käyttömäärien keruun selvittäminen munantuotantoketjussa

- Selvityksen perusteella kerätty tietoa lääkittyjen lintujen määristä, käytetyistä antibiooteista ja niiden käyttömääristä 2018-2019 sekä lääkityksen syistä.
 - 2018: 0,08 % kanoista lääkitty, syy: sikaruusu
 - 2019: 0,56 % kanoista lääkitty, syy: pasteurelloosi, kuolioinen suolistotulehdus
- Koordinoitu siipikarjasektorin yhteinen linjaus ihmisille kriittisen tärkeiden antibioottien käytön kieltämisestä siipikarjan lääkitykseen.

D. Rokotuskattavuuden selvitys munantuotantoketjussa

- Kerätty kyselytutkimuksen avulla tietoa sektorin rokotuskattavuudesta vuonna 2018.

RAPORTOI TUOTANTO-KANOJEN ANTIBIOOTTI-LÄKITYKSET

ETT:n Ruokaketjuhanke 2
Alkutuotannon laatu- ja järjestelmistä lisäarvoa maidon-, lihan- ja kananmunantuotantoketjuille

ETT kerää eläinlajikohtaista kansallista tietoa mikrobilääkkeiden käytöstä

Ilmoita sähköpostiosoitte, saat raportointi-linkin

Tuloksia:
Kanoista lääkitty
2018 0,08 %
2019 0,56 %
eli yksittäisiä parvia
Syyt: sikaruusu, pasteurelloosi, kuolioinen suolistotulehdus

ELÄINTEN TERVEYS
ETT RY
PL 221, 60101 Seinäjoki

www.ett.fi
Siipikarjaterveydenhuolto
Asiantuntijapalvelusäätiö
Hannele Huuhola

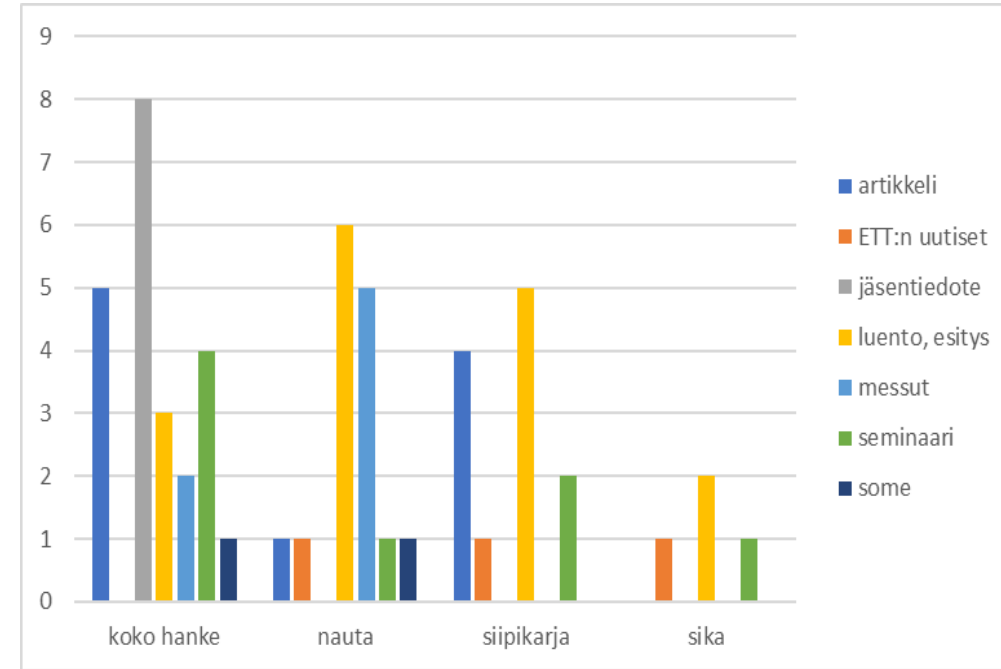

Toimenpiteitä koko hankkeen osalta

- Vastuullisen lihan Suomi 20.11.2019
 - ETT:n Ruokaketjuhankkeiden rooli tautisuojausten edistämiseksi ja kansallisen terveydenhuoltotiedon tuottajana.
- Hankkeen päätösseminaari 26.11.2019 Tampere
 - Reilut 30 osallistujaa, myös etänä muutamia osallistujia.
 - Keskustelussa nousi esille laadun todentamisen entistä tärkeämpi merkitys.
- Eläinlääkäripäivät 11.-13.12.2019
 - Hankkeen toimenpiteiden esittely ja kysely osastolla kävijöille koulutustarpeista.
 - Tautisuojaus, tuotannollinen terveydenhuolto, lääkkeiden käyttö ja järjestelmien käyttö tärkeimpiä.
- Sarka- messut 2020

Yhteenveto hankkeen tiedottamistoimista

- Hankkeen tiedottamistoimenpiteitä 53 kpl
- Jäsenorganisaatiot myös tiedottaneet
- Koulutukseen osallistui keskimäärin 30 eläinl./tilaisuus

Yhteenvetoa hankkeen toimenpiteiden toteutumisesta

- Hankkeen toimenpiteet pystytytty toteuttamaan lähes 100% resurssipulasta huolimatta.
- Joissakin toimenpiteissä edetty jo selvityksestä käytäntöön – Biocheckin käyttöönotto siipikarja- ja nautaosiossa, sekä Nasevan automaattinen terveystuokitus.
- Nasevan laatujärjestelmätyö edennyt yhteisen näkemyksen mukaisesti.
- Suomi.fi palveluväylän käyttöönotosta ja lääkkeiden käytön raportoinnista suunnitelma, mutta lisätoimenpiteitä tarvitaan.
- Toimet Sikavan laatujärjestelmän täydentämiseksi eläinten hyvinvoinnin osalta jatkuvat.
- Tiedottaminen ja ohjeistus jäivät osittain tekemättä (ETT:n nettisivujen uudistus samaan aikaan), tähän tarvitaan jatkotoimia.